

**Przemówienie Prezesa Polskiej Rady Ekumenicznej abp. Jeremiasza
podczas Ekumenicznego Spotkania Noworocznego
Warszawa, 15 stycznia 2015 r.**

Eminencje, Ekscelencje,
Czcigodni Księża, Siostry i Bracia!

W imieniu Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej serdecznie witam wszystkich tu zgromadzonych na naszym ekumenicznym, noworocznym spotkaniu. Cieszę się i dziękuję, że zechcieliście Państwo przyjąć nasze zaproszenie.

Bardzo się cieszę, że mogę powitać dziś wśród nas przedstawicieli rządu Rzeczypospolitej Polskiej oraz przedstawicieli Sejmu i Senatu. Serdecznie witam wśród nas księży biskupów z Kościoła Rzymskokatolickiego, przedstawicieli Aliansu Ewangelicznego, różnych Kościołów (m.in. Adwentystów Dnia Siódmego, Kościoła Zielonoświątkowego) i innych społeczności chrześcijańskich. Serdecznie witam przedstawicieli Związku Gmin Żydowskich, Żydowskiej Gminy Wyznaniowej, a także Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Warszawie. Z radością witam rektorów i profesorów warszawskich uczelni. Witam polityków, przedstawicieli partii politycznych i organizacji społecznych.

Spotykamy się ponownie w gościnnych progach Centrum Luterańskiego w Sali Synodalnej im. bp. Andrzeja Wantuły. Serdecznie dziękuję bp. Jerzemu Samcowi, zwierzchnikowi Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, za okazaną nam gościnność.

Czcigodni Zebrani.

Wydarzenia w ciągu ostatnich lat, szczególnie w roku ubiegłym i na początku tego roku, zmuszają do głębokiego zastanowienia i przemyślenia na nowo aktualnych koncepcji politycznych, ekonomicznych, społecznych i światopoglądowych. Proszę pozwolić na kilka słów osobistej refleksji.

Jesteśmy świadkami stałego wzrostu przemocy w stosunkach międzynarodowych. Codziennie giną ludzie w Iraku, Afganistanie, Libii, Egipcie, Syrii, Izraelu, Autonomii Palestyńskiej. Ostatnie miesiące i dni to miejsce krwawych walk na wschodzie Ukrainy. Okładanie się sankcjami przez Unię Europejską i USA z jednej strony i Rosję z drugiej nikomu nie przynosi korzyści. W świecie arabskim i wyznawców islamu wzmacnia się nieufność wobec Europy i USA, a także towarzysząca jej wrogość, połączona z pogardą wobec chrześcijan. Czy jednak jest tu bez winy polityka i działania w sferze gospodarczej państw i przedstawicieli narodów szczycących się tym, że ich kultura i nauka wyrosły na gruncie chrześcijaństwa?

Akty terroru w ostatnich dniach we Francji, a przedtem w Rosji i USA stawiają pytania o wartość praktykowanej polityki i zasad uprawiania gospodarki oraz o moralność współczesnych ludzi.

Sprawa moralności na wszystkich szczeblach życia społecznego budzi uzasadniony niepokój. Jest to problem nie tylko w świecie wielkiej i małej polityki oraz wysokich sfer życia gospodarczego. Jest coraz więcej sygnałów o sytuacji w szkołach. Zdarzają się przypadki

przemocy w szkołach podstawowych i gimnazjach, które doprowadzają do tragicznych następstw. Rodzice popierają swoje dzieci w działaniach szyskanujących inne dzieci. Wychowawcy są niekiedy bezradni, dyrektorzy obojętni lub poddają się wpływom bogatych i ważnych rodziców.

Do katalogu tego typu elementów naszej rzeczywistości należy oczywiście niezanikające bezrobocie. W świecie mass mediów coraz mocniejsze jest ich uzależnienie od wiodących ośrodków decydenckich.

Gdzie jest w tym świecie miejsce dla ludzi dobrej woli bez względu na ich religię i światopogląd, w tym także chrześcijan?

Przyczyną nieustającego bólu i tęsknoty jest oczywiście brak jedności chrześcijan i ciągle jeszcze pojawiające się przejawy rywalizacji, połączonej z próbami zorganizowanego prozelityzmu.

Światowy ruch ekumeniczny w jego różnych formach, takich jak Światowa Rada Kościołów, regionalne i krajowe konferencje Kościołów, dialogi bilateralne ma za sobą wielkie osiągnięcia. Jest to przede wszystkim wypracowanie standardów stosunków międzykościelnych. Dotyczy to szczególnie wielkich Kościołów, które mają za sobą wielowiekową historię.

Dialog prawosławno-katolicki boryka się z wielu trudnościami. Niezaprzeczalne są jednak osiągnięcia w zakresie nauczania o Trójcy Świętej i eklezjologii. Do sukcesów należy zaliczyć obecną fazę mozolnego trudu teologicznego w oficjalnym dialogu na temat miejsca i roli Biskupa Rzymu w Kościele.

Wobec trudności istniejących w dialogu multilateralnym w ramach Światowej Rady Kościołów koniecznym staje się spokojna, głęboka dyskusja problemów eklezjologicznych.

Dlatego m.in. Polska Rada Ekumeniczna postanowiła zintensyfikować dialog w zakresie eklezjologii. W maju ubiegłego roku tu, w tej sali, odbyło się ekumeniczne sympozjum naukowe „Pojednanie jako zadanie Kościołów w Europie. Pryncypia eklezjologiczne w świetle Nowego Testamentu”. Temat sympozjum został zaprezentowany z perspektywy teologii prawosławnej, ewangelickiej, starokatolickiej i rzymskokatolickiej. Jej organizatorami byli Komisja Dialogu Teologicznego Polskiej Rady Ekumenicznej, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie oraz Fundacja Konrada Adenauera. Jest to kontynuacja prac Komisji Dialogu rozpoczętych w listopadzie 2013 r. Mamy nadzieję, że dialog na temat eklezjologii będzie kontynuowany.

Ważnym wydarzeniem w życiu Kościołów PRE było przybycie do Polski relikwii Czcigodnego Świętego Krzyża i św. Równnej Apostołom Marii Magdaleny. Na nabożeństwach w Warszawie, Bielsku Podlaskim, Kleszczelach, na Górze Grabarce, w Hajnówce, Słochach Annopolskich, Zwierkach, Białymstoku, Wrocławiu, Łodzi i Stanisławowie obecni byli przedstawiciele Kościoła Rzymskokatolickiego i innych Kościołów oraz przedstawiciele władz państwowych i samorządowych.

W minionym roku kontynuowano prace w ramach projektu „Pojednanie w Europie – zadanie Kościołów na Ukrainie, Białorusi, w Polsce i w Niemczech”. Członkowie grupy roboczej tego projektu z Kościołów członkowskich PRE i Kościoła Rzymskokatolickiego wzięli udział w konferencji na temat kary śmierci i systemu karnego na Białorusi, która odbyła się od 13 do 14 listopada 2014 r. w Mińsku na Białorusi. Jeden z głównych referatów przedstawił ks. prof. dr hab. Zygfryd Glaeser z Uniwersytetu Opolskiego. W konferencji uczestniczyli

przedstawiciele organizacji rządowych, prokuratury, świata nauki, adwokaci, przedstawiciele organizacji społecznych, organizacji Penal Reform International i Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka na Białorusi oraz przedstawiciele różnych wyznań i Kościołów.

Ważnym wydarzeniem było Spotkanie Prezydium PRE z przewodniczącym Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan kard. Kurtem Kochem. Spotkanie odbyło się 9 grudnia w siedzibie Polskiej Rady Ekumenicznej w Warszawie. Kardynał podkreślił prymat modlitwy w ruchu ekumenicznym oraz potrzebę współdziałania w ewangelizacji i misji. Zwrócił też uwagę na trudną sytuację chrześcijan w wielu częściach świata. Podkreślił, że obecnie jest więcej męczenników niż w I w. chrześcijaństwa, a 80% ludzi represjonowanych na świecie to chrześcijanie różnych wyznań.

W ostatnim czasie ze szczególną uwagą śledziliśmy sytuację na Ukrainie. Sytuacja społeczna i polityczna na Ukrainie jest dla nas ważna nie tylko ze względu na bliskie sąsiedztwo naszych narodów, ale także ze względu na liczne bliskie relacje, jakie pomiędzy nami istnieją. Podczas spotkania w Warszawie grupy roboczej projektu ekumenicznego „Pojednanie w Europie – zadanie Kościołów na Ukrainie, Białorusi, w Polsce i w Niemczech” omówiono sytuację polityczno-kościelną na Ukrainie oraz przygotowano wspólne oświadczenie dotyczące pokojowego rozwiązywania konfliktów, respektowania praw człowieka, praw międzynarodowych oraz odbudowy wzajemnego zaufania na Ukrainie.

Kontynuowana jest współpraca z Kościołami ewangelickimi Niemiec. Na rok 2015 planowany jest cały szereg spotkań i konferencji, w tym konferencja poświęcona 60-leciu Memorandum Wschodniego EKD.

W pracy Komisji Dialogu Polskiej Rady Ekumenicznej i Kościoła Rzymskokatolickiego uwaga koncentrowała się na sprawie zaangażowania Kościołów w Polsce w ochronę stworzenia i świętowania Dnia Pańskiego. Przygotowany został wspólny apel w sprawie świętowania Dnia Pańskiego. Podpisanie tego apelu przez zwierzchników wszystkich Kościołów zrzeszonych w PRE oraz przewodniczącego Konferencji Episkopatu Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce zaplanowano na dzień 20 stycznia br.

W najbliższą niedzielę rozpocznie się kolejny już Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Temat ekumenicznych modlitw opracowała grupa wybrana przez Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan i Światową Radę Kościołów. Materiały na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan w 2015 r. przygotowali chrześcijanie z Brazylii, skupieni w różnych organizacjach ekumenicznych. Hasło Tygodnia brzmi: „Jezus rzekł do Samarytanki: »Daj mi pić!«” (J 4,7). Polskie materiały opracowała wspólna redakcja przedstawicieli PRE i Kościoła Rzymskokatolickiego.

W całym Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan, podobnie jak w minionym roku, chcemy modlitwą i ofiarą wesprzeć chrześcijan w Syrii, którzy cierpią tam z powodu swej przynależności religijnej. Ofiary zebrane podczas Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan będą przekazane na rzecz prześladowanych chrześcijan w Syrii.

Mamy świadomość granic i możliwości działań PRE. Sądzymy jednak, że każdy dobry pomysł i działanie na rzecz dobra człowieka bez względu na religie, narodowość, stan społeczny może przynieść dobre rezultaty, które mogą stać się inspiracją dla innych.

Proszę przyjąć życzenia Dobrego, Błogostawionego Nowego 2015 Roku.